

gik derfor til Retten, men Højesteretsdommen gav Politimestrene Medhold. Derfor tog man fat paa Revisionen, navnlig i Retning af at tilføje offentlige Forsamlinger efter Kl. 4 om Eftermiddagen, og for saa vidt de ikke forstyrrede den offentlige Gudstjeneste, ogsaa tidligere. Se det var Tantegangen med Revisionen af 1876. Man holdt udtrykkelig alt andet udenfor, ogsaa Arbejdslovgivning. Baa de Folketinget og Lands-tinget og Justitsministeren, som for Resten er den samme, som nu er Minister, vare enige om, at den burde stydes til Side, man vilde ikke indblande dette, som man mente, uvedkommende i Sagen. I øvrigt holdt man sig i 1876 meget tydeligt til Kammerne fra 1845. Man kan endogjaa forfølge det fra Paragraf til Paragraf, det er tilbels de samme Udtryk, lempede hist og her og da fornemmelig for de offentlige Forsamlings Bedkommende. — I 1886 var Stillingen bleven en helt anden; da erklærede Indbringeren af Lovforslaget — som han ikke kaldte et Tillæg, men et helt nyt Lovforslag — udtrykkelig, at det var slet ikke af religiøse Grunde, han kom med det, han saa hen til, at Religionen er en privat Sag. Det kende vi jo, at det Parti, Indbringeren, Folketingsmanden for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (P. Holm), tilhører, anser Religionen for en privat Sag. For dem var det blot om at gøre at staffe Arbejderne en Fridag, staffe dem en virkelig Hviledag een Dag om Ugen. Nu er det heldigt, at det er ikke alene Arbejderne, der stille denne Fordring; den er meget gammel, ogsaa fra religiøs Side er det samme forlangt. Jeg har her liggende for mig et Skrift af en Præst, der meget bestemt og klart udtaler sig for, at at den syvende Dag, saa vidt muligt bør være en Hviledag for alle. Der gives ganske vist Arbejder, der ikke kunne ophøre om Helligdagen, men mange af de Arbejder, der nu udøves og bruges, kunne sikkert ophøre, og han oplyser meget omstændelig, hvad de fleste vel ogsaa vide, at der er ingen, der holder stærkere end de mest arbejdende Nationer, Nordamerika, England og Skotland, over, at den syvende Dag — eller den første Dag, om man vil — skal være en Hviledag. Det følger ogsaa af Sagens Natur, at jo bedre man arbejder i de 6 Dage, desto mere trænger man til Hvile den syvende eller den første eller een Gang om Ugen. Det turde være saa, at derjom Danmark var en lidt mindre talende eller drivende, om man vil, og noget mere handlende Nation, vilde der være stærkere Trængsel til at faa en ugentlig Hviledag, end der nu kan være til Stede. Det er en Kendsgerning, som vistnok ogsaa

mange af os have Erfaring for, at de have i Reglen travlest om Søndagen, der bestille lidt eller intet de 6 Dage. Man var altsaa naaet vidt i denne Erkendelse, ikke alene fra Arbejderpartiets, Socialdemokratiets Side, men ogsaa fra anden Side, at det er nødvendigt, at der bliver en virkelig Hviledag, — man var naaet vidt i denne Erkendelse allerede i 1886. — Lovforslaget mødte tilsvindelende ikke nogen Modstand i Folketinget fra nogen Side; Justitsministeren udtalte sig velvillig derfor, fra Benstres som fra Højres Side udtalte man sig i det væsentlige velvillig, der kom vel enkelte Betænkkeligheder frem om, at Arbejderne kunde ikke taale at miste deres Dagløn, og at derfor de, der havde Vist, maatte have Lov til at arbejde, ellers var det at betage dem Friheden. Men disse Udtalelser mødtes med den efter min Mening træffende Bemærkning, at der skal jo udføres et vist Arbejde; har man ikke 7 Dage til det, arbejder man saa meget mere energisk 6 Dage, eller ogsaa maa der være flere til at udføre det, saa at Arbejderne tjene i Virkeligheden de samme Penge, ja, det bliver et Spørgsmaal, om de ikke tjene mere, netop paa Grund af det mere energiske Arbejde. Man kunde saaledes have ventet, at denne Sag kunde have været fremmet hurtigere. Det viste sig imidlertid, at der ikke en Gang kom nogen Betænkning frem. Det hed sig, at Lovforslaget, som det var indbragt, strandede paa praktiske Vanstueligheder, idet der var saa mange Arbejder, saa mange Fabrikker og industrielle Virksomheder, ved hvilke Arbejdet ikke kunde standses — jeg maa udtrykkelig bemærke, at ogsaa den Gang holdtes Landarbejderne udenfor Lovforslaget, ligesom de ere holdte udenfor det nærværende Lovforslag. Næste Aar blev Forslaget indbragt igen, men da naaede det ikke en Gang, tror jeg, til at blive behandlet første Gang. Det var i 1887—88. I 1888—89 blev det atter indbragt, men der viste sig en haabløs Uenighed om, hvor meget der kunde bringes ind under Lovforslaget og hvor meget ikke. — Saa var det, at den ærede Justitsminister i forrige Samling indbragte i Folketinget et Lovforslag, indeholdende de to første Paragraffer af det her foreliggende Forslag, dog ikke ganske saaledes, som de her foreligge. Den første Paragrafs første Punktum er ordret som i Ministerens Forslag i Fjor. Det andet Punktum er indfat af Landstinget i Fjor i Mattetimen, idet Udvalget foreslog det, og Tinget vedtog det. Det tredje Punktum er indfat af Folketinget, saa denne første Paragraf maa ret siges at være en Fællesparagraf; thi Justitsmini-